

4. Кульневич С.В. Управление современной школой. Выпуск 7. Образовательный маркетинг в школе [Текст] / С. В. Кульневич, В. И. Мигаль, Е. А. Мигаль, В. И. Гончарова. – Ростов-н/Д : Изд-во «Учитель», 2005. – 192 с.

Лосич Тетяна Сергіївна
магістр зі спеціальності
«Педагогіка вищої школи»,
помічник судді Донецького
апеляційного господарського
суду (м.Харків).

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА В УКРАЇНІ: ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

У виступі почесного президента Національної академії правових наук України, академіка Національної академії наук України Василя Яковича Тація на сесії АПН наголошувалося, що освітяни, не протиставляючи дистанційну освіту традиційній, яка лишиться основою і надалі, повинні всіляко розвивати її, задовольняти потреби в дистанційному навчанні на національному освітньому ринку й експортувати освітні послуги за кордон. Такі міркування, на нашу думку, відображають перспективи розвитку дистанційного навчання на всіх рівнях освіти.

Розвиток освітньої системи в Україні має сприяти появі нових можливостей для оновлення змісту навчання та методів викладання дисциплін і розповсюдження знань; розширенню доступу до всіх рівнів освіти, реалізації можливості її одержання для великої кількості молодих людей, включаючи тих, хто не може навчатись у ВНЗ за традиційними формами внаслідок недостатніх фінансових чи фізичних можливостей, професійної зайнятості, віддаленості від великих міст, престижних навчальних закладів тощо; реалізації системи безперервної освіти «через все життя», включаючи середню, вищу та післядипломну освіту.

Національна доктрина розвитку освіти визначає як пріоритетний напрямок розвитку сучасної освіти впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, які забезпечують подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, сприяють доступності та ефективності освіти й роблять значний внесок у процес підготовки молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. У доктрині окреслені шляхи досягнення викладених вище завдань, а саме: впровадження в навчальний процес (поряд із традиційними засобами навчання) дистанційного навчання із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій; побудова індивідуальних модульних навчальних програм різних рівнів складності; випуск електронних підручників; поширення дистанційного навчання у сфері неперервної професійної освіти [2].

Згідно з проведеними дослідженнями, в Україні близько 30% навчальних закладів заявили про те, що вже мають або планують організувати навчання в

режимі дистанційної освіти (ДО) [3]. Однак найчастіше за цим стоїть звичайна заочна форма навчання. Дистанційна освіта – це відкрита система навчання, що передбачає активне спілкування між викладачем (можливо опосередковане через комп'ютерну систему) і користувачем (студентом, робітником, керівником) за допомогою сучасних технологій та мультимедіа. Така форма навчання дає свободу вибору місця, часу та темпу навчання.

В даний час у світі накопичений значний досвід реалізації систем дистанційної освіти [3]. У США в системі ДО навчається близько 1 мільйона чоловік. Так, Національний Технологічний Університет, що представляє консорціум з 40 інженерних шкіл, ще на початку 90-х років забезпечив підготовку більше 1100 студентів за допомогою дистанційних методів на ступінь магістра.

Для дистанційної освіти в США широко використовується телебачення. У рамках системи публічного телемовлення PBS-TV навчається більше мільйона студентів. Програма навчання дорослих містить у собі курси науки, бізнесу, управління. Більше 20 років функціонує Національний Університет дистанційної освіти (UNED) в Іспанії. Він містить у собі 58 навчальних центрів всередині країни і 9 за рубежем. Національний Центр ДО у Франції забезпечує дистанційне навчання 35 000 користувачів у 120 країнах світу. У підготовці 2 500 навчальних курсів бере участь 5 000 викладачів. Балтійський Університет у Швеції поєднує зусилля більш ніж п'ятдесятьох університетів балтійського регіону.

Дистанційна освіта розвивається й в інших регіонах світу. Як приклади мега-університетів, що розвивають дистанційну освіту, можна навести Китайський телеуніверситет (Китай), Національний відкритий університет ім. Індіри Ганді (Індія), Університет Пайнам Ноор (Іран), Кореїський національний відкритий університет (Корея), Університет Південної Африки, Відкритий Університет Сукотай Тампаріат (Таїланд), Університет Анадола (Туреччина) [3].

Розвиток системи дистанційного навчання необхідно розглядати у контексті створення єдиного національного освітньо-наукового інформаційного середовища, що дозволить Україні приєднатися до Європейських освітньо-наукових комп'ютерних мереж та інформаційних ресурсів. Основними завданнями сучасного етапу розвитку системи дистанційної освіти є:

- усвідомлення керівниками закладів освіти, представниками органів управління, професорсько-викладацьким складом і широкою педагогічною спільнотою доцільності, необхідності та можливості впровадження дистанційного навчання у вітчизняну освіту;

- створення національних, галузевих, регіональних місцевих підсистем дистанційної освіти і відповідних до них телекомунікаційних мереж з виходом до мережі Інтернет;

- розробка навчально-методичних комплексів дистанційного навчання та їх сертифікація;

- створення локальних телекомунікаційних мереж з виходом до Інтернет навчальних закладів і формування їх Web-сайтів дистанційного навчання;

– підготовка кадрів для дистанційного навчання.

Звичайно, в Україні відбувається поступовий розвиток системи дистанційної освіти, яка суттєво розширить можливості та підвищить конкурентоздатність вітчизняного ринку освітніх послуг, збільшить доступність до них різних соціальних груп та категорій населення, створить передумови для прискорення розвитку всіх стратегічно важливих сфер нашого суспільства і полегшить повноцінне входження України у світовий інформаційний простір, зберігаючи при цьому високоякісний людський капітал.

Поширення дистанційної освіти у світі та Україні є відповіддю на пропозиції сучасних інноваційних технологій для освітньої галузі. І хоча історія дистанційного навчання в Україні нараховує значно менше років, ніж у Сполучених Штатах чи Західній Європі, сьогодні можна впевнено стверджувати, що й на теренах нашої країни цій формі навчання належить майбутнє.

Література

1. Державна національна програма «Освіта. Україна ХХІ століття». – К.: Райдуга, 1994. – 64 с.
2. Національна доктрина розвитку освіти // Освіта. – 2002. – № 26.
3. Назва з екрану: режим доступу – <http://www.osvjta.org.ua/>

Мартинець Лілія Асхатівна
кандидат педагогічних наук,
доцент, завідувач кафедри
педагогіки та управління освітою
Донецького національного
університету імені Василя Стуса

УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ У СУЧАСНІЙ ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ УКРАЇНИ

Сьогодні, коли відбуваються зміни та модернізації в галузі освіти, особлива увага звернена на роль школи, як організатора освітнього середовища для розвитку особистості. Світові тенденції розвитку середньої загальної освіти характеризуються переходом від традиційної репродуктивної моделі школи до розвиваючої конструктивної моделі, орієнтованої на результат. Оновилася й функція школи. Вона стала передбачати не тільки навчання і виховання, але й формування соціокультурних та життєвих компетентностей, розвиток соціально значимих якостей особистості. Окреслені завдання визначають мету освіти, яка полягає у формуванні такої особистості, яка буде здатна отримувати глибокі знання, професійні навички, вільно орієнтуватися, самореалізовуватися,